Legitimace člena ČsSH

JMÉNO A PŘÍJMENÍ: Ivo Fencl

ČLENEM OD: 10. 3. 2001

POŘADOVÉ ČÍSLO: 37

jméno: Ivo

příjmení: Fencl

datum narození: 16. dubna 1964

bydliště: Vrchlického 633
Starý Plzenec

klub, pobočka:

Sdružení přátel Jaroslava Foglara (S
společenskou a neziskovou organi
působností. Zabývá se životem a dílem vý
spisovatele Jaroslava Foglara a dále rozv

Hlavní oblasti působení SPJF:

- práce s dětmi a mládeží, zejména v
klubů – mikrokolektivů bez dosp
pořádání letních táborů a jiných aktiv
- badatelská a sběratelská činnost, tý
literárního a pedagogicko-výchovného
- odborná činnost – semináře, besed
speciální projekty a další.

Sdružení přátel Jaroslava Foglara,
P. O. BOX 245, 658 45 Brno • spj

organizace: OKRESNÍ SPRÁVA POS
PLZEŇ
evid. č. 136
útvar obrany
312 51 Plzeň 12

Potvrzení o povolení nosi
zbraň a střelivo

Fencl Ivo
jméno a příjmení

640416/1764
rodné číslo

332 569 AK
číslo občanského průkazu

"Tvůj otec musí být zloděj, protože ukradl hvězdy a vsadil Ti je do očí."

"Kdybych musela přestavět abecedu, dala bych dohromady písmena U (anglicky ty) a I (anglicky já)."

"Musím být v nebi, protože vidím anděla."

"Bolelo to, když jsi spadla z nebe?"

"Tady máš deset pencí, běž a zavolej mámě, řekni jí, že se dnes v noci domů nevrátíš."

"Jsi zatčena. Obvinění – nedovolený vstup na pole mých snů."

"To máš očka na punčochách nebo schodiště do nebe?"

"Ty musíš být ale unavená, když celý den běháš mými myšlenkami."

"Kdybych řekl, že máš nádherné tělo, použila bys to proti mně?"

"Máš mapu? Protože jsem se právě ztratil ve tvých očích."

ČLENSKÁ LEGITIMACE OBCE SPISOVATELŮ

Ivo Fencl

16. 4. 1964 v Plzni

Vrchlického 633, Starý Plzenec

979

OBCE SPISOVATELŮ
P.O.B. 669
PRAHA 21

Ivana ČUBROVÁ

pošťačka, krdinka románů

Macháčkova 876/2
Plzeň - Skvrňany
PSČ 306 11

SDÍLENÁ LITERATURA

www.romanyzdarma.cz
Tento pokus o **sdílenou literaturu** posílejte, prosím, (5x) dál.

Pokud usoudíte, že napsaný text byl pro vás natolik zajímavý a čtivý, že byste byli ochotni ho finančně ohodnotit, pošlete autorovi na číslo konta

158038674/0300 **20 Kč** **s**lovy dvacet korun.

Jde o nový směr v příjímání literatury bez mezičlánků a nutných nákladů. Autorům i čtenářům by se tento způsob mohl stát časem přijatelný.

Ivo Fencl

Veřejný nepřítel

Veřejný nepřítel nemusí být pirát. Ale může se jednat o stvoření se znaky autisty, které k vlastní škodě nevyhledává společnost a má tendenci se zahrabávat na vlastním písečku; i když není vyloučeno, že do vínku obdrželo jakýsi potenciál, jako ostatně každý.

Vlastní předpoklady onen truhlík málo vnímá, plynou zatím roky a on ztrácí čas a dopadne to někdy tak, že se mu u soudné stolice nakonec vysmějí. Na to sice ještě nedošlo, ale *veřejný nepřítel* se brodí životem, tápe, lapá po dechu, nevnímá šance a neusměrnil ještě ani molekulu veřejných dějin. I kdyby to měly být jen dějiny jeho vsi!

Zkrátka a dobře je nekňubou, který se neprobudil. Vypadá jako válečný zběh. Nepřipouští si, že je život boj. Ostýchá se jako panenka, ale co bychom se ostýchali my. Vpalme mu, že je přerostlé dítě a neomluvitelně nedozrál.

Leží před vámi zpověď podobného mamlase, i když jsem optimista, takže věřím, že opravdový veřejný nepřítel vyhlíží přece jenom jinak. Se stavem vlastního nitra se někdy stále peru, ale pravou míru, se kterou jsem se během dospívání potýkal s pomyslnými i skutečnými rozpory, posuďte sami.

Středoškolská studia pana rošťáka

Na střední škole, kam jsem nastoupil už ve čtrnácti letech (1978), se v první lavici I. B vyskytl Josef Kotěšovec, který to posléze někam dotáhl a má dnes vplzeňské Škodovce na bedrech veškeré sváry oceli. Tenkrát jsme však nebyli ocelově odpovědní a měli ještě sváry sami se sebou. Ne naštěstí mezi sebou.

V rámci těchto svých vnitřních svárů objevil Josef jednoho krásného dne mne. Stali jsme se kamarády. Jak plyne čas, někdy lidi odtrhne jako kry, ale nám to vydrželo. V druhém ročníku jsem o Pepíkovi napsal a nakreslil parodický komiks, na jehož úvodním obrázku se představuje: „Jsem bezcharakterní student Béďa a mám hlad.“ Ozbrojen jako desperát Divokého západu míří k samoobsluze zvané *Pramen*, vchází a ledabyle zdraví: „Brý den.“

„Nazdar,“ na to prodavačka. „Dnes nebudeš krást?“

Pepík: „Asi budu muset, nemám ani vindru.“

„Podívejme ničemníka,“ zhrozí se jeden ze zákazníků a paní pokladní ječí jako siréna: „Policie!“„A dost!“ tasí Pepa kolt. „Ještě dnes jste to, vy skrblíci, přežili, ale mám jen jedny

nervy.“ Stejně, dodám, hovoříval náš obávaný fyzikář Vladimír Pavel, který nám zprvu malinko připomínal Luďka Sobotu.

„To je dnes mládež, paní,“ prohodí jiný mnou nakreslený měšťan. „*Veřejní nepřátelé* z nich rostou.“ A tu Pepík v Pavlově stylu zařve: „Moulové! Vy si se mnou zahráváte. Vy mě ještě neznáte, ale až mě poznáte.“ Nejsa však ani Dubem, ani Švejkem, rovnou střelí do stropu.

Pokladní asi mezitím dospěla k vnitřní nirváně, takže ji to nerozruší: „Hele, ty ochlasto, tady máš rohlík. Plav.“

„Děkuji nastotisíckrát, vaše blahorodí,“ uklání se mladý anarchista, líbá dámě konečky prstů a vyletí z Pramene na chodník jako namydlený blesk. Tam zkoprní. U obrubníku brzdí černá limuzína osazená americkými gangstery, štěká lehký kulomet, výklad se tříští, chlap s nožem vbíhá do krámu. „*Sapristi*, musím zabránit loupeži černé tlačenky,“ odhodí Béďa vyžebrané pečivo, zatímco mu střely sviští nad šošolkou vlasů. Kterýsi chodec se zmrzlinou je zasažen, raněna je rovněž pokladní a to už hovoří Béďův kolt: „Beng!“ A kdosi vrhá granát, jehož maketu jsme znali ze školního hřiště. Ale hrdinný Béďa přesto gang přemůže: „Já vám dám, holenkové.“ Tak a podobně se tenkrát realizovala má nevybitá, patnáctiletá energie a Josefovi pak říkala část třídy Krvavý Béďa. Nad troskami oné samoobsluhy jsem se vyžíval jako mameluk, ba maniak, ba *veřejný nepřítel*. Takřka každý mladík však disponuje podobnou vnitřní sopkou, i když nevyvřela na papír, a v nejrozsáhlejším ze svých tehdejších kreslených seriálů já přízvisko Krvavý hodil na bedra jiného spolužáka Vaška Chýlka, i zrodil se padesátistránkový cyklus *Krvavý Wenda*.

Naštěstí to nebylo veškeré tehdejší mé vyžití a zvládnout bylo na místě třeba i hodiny tělesné výchovy, kde jsme ani zdaleka neházeli jenom antikapitalistickým granátem.

Basket a já

Utkání mezi študáky a kantory koncem školního roku bývalo dlouho toužebně očekáváno, obě strany se svědomitě připravovaly a několika odstavci částečně napodobme styl třídní kroniky, jak jsem ji tenkrát psal: S výkvětem sborovny se mělo 18. prosince 1980 střetnout družstvo III. B. a tým čtvrťáků. Představovali jsme si, že se pedagogové pod pomyslnou knutou tělocvikáře Hovory v skrytu podrobují tuhé fyzičce (a nemilosrdnému výcviku) a koneckonců to i bylo možné, ale přesto jsme věřili, že je udoláme. V klíčový čtvrtek se odbylo branné cvičení a nato začala budova gymnázia ruchem připomínat dobře zavedenou sázkovou kancelář. Půl hodiny před zahájením výprasku došlo ke zkoušce technických parametrů dveří

tělocvičny a test se nemusel vyvinout v jejich prospěch nebýt na poslední chvíli dodaného klíče. Dřevěné lavičky okolo stěn v tu ránu zmizely pod nánosy mladých těl. Netrpělivě jsme očekávali příchod profesorské elity. Oč déle si gladiátoři dali na čas, o to mocněji zněly hvizdy. Když se vynořili, uvítal je však smích. U Karla Hovory byla výstroj spíš rytířskou výzbrojí, angličtinář Milan Slivka zajistil kštici páskou ve stylu Björna Borga a ruštinář Ivan Korovický vběhl na parket v žlutých trenýrkách a - jako vždy - zarostlý jako Tolstoj. Připomenu teď jeho obvyklou průpovídku z konců hodiny: „Odcházím se skrýt." Nyní se však vynořil a přímo sršel. Pátrat jsme po něm nemuseli.

A týmy studentů? Zatímco čtvrťáci šli vstříc klání do půl těla obnaženi, naše družstvo se chystalo zasáhnout ve slušivých pruhovaných pyžamech. V obou případech se jednalo o zastírací manévr a díky nočním úborům měli prý kantoři očekávat, že bude styl naší hry ospalý. Nestalo se.

Na utkání dohlížela nová pedagožka Velichová ze Starého Plzence a nehrající kapitánkou zvolili korpulentní ruštinářku Kubátovou. Před úvodními přípitky pronesla pár slov a bioložka vhodila merunu do kotle. Mač nastal. Propukl řev a z přístupu pedagogů brzy bylo patrno, že to nebudeme mít lehké. Navzdory urputnosti čtvrťáci podlehli 13:22. Následovala přestávka. Sbor se zotavoval. Přesto jsme horoucně věřili, že máme šanci, a nastavili jsme pedagogům čela v sestavě bratři Šašci, jmenovci Kašpaři, Chýlek, Morávek. Boj probíhal za halasné podpory, fanoušci mávali transparentem s nápisem, který jsem vymýšlel snad měsíc: *Ať se dneska odrovná - celá naše sborovna.* Nenechali jsme se zastrašit ani zlovolnými slogany na dresech soupeřů (*Pozor, koušu!*), ani jejich trestaneckými čísly, a vydali ze sebe maximum. Ale bohužel disponovali kvalitami a zkušenostmi. Hovora navíc prokázal, že má oči snad i v týle, a usadil míč po ladné kličce do koše ležérní, aplaudovanou trefou. Hodil jej jednoduše dozadu přes hlavu a rázem byl král pomyslného majálesu. S výjimkou několika hrubých, úmyslných faulů na organismy mladých borců hráli profesoři férově a asi jen díky shodě okolností těsně zvítězili 20:15.

Je pátek a maturitní ples

Studenti některých tříd *gymplu* v Blovicích uměli tančit, o osazenstvu učeben jiných to samé říct tak jednoznačně nebylo možné. Ne každému je dáno. A do které z obou skupin náleží III. B se mělo odhalit na plese.

Taneční družstvo čtvrťáků včetně dominujícího tria Joska Soutner, Stanislav Šiling, Josef Škarda bylo doplněno deseti statisty naší třídy a kvalitativně se vymykající mistr ladných pohybů Vladimír Hrubý (slavná figura kraje) s námi měl nacvičit předtančení. Proklínaných škarohlídů, kteří nám nedávali ani sebemenší naději na koukatelný výsledek, sice byly přehršle, ale to nás jen víc stimulovalo. Nastal osudný 19. prosinec 1980 a do lidového domu u náměstí se stékaly proudy zvědavců a mnozí se už těšili, jak budou svědky sóla abiturientů, které zpackáme. Sýčky, ty krysy, jsme zklamali a předtančení proběhlo ve vší slušnosti, ba na první pokus. I Mistr Hrubý byl spokojen. Náš tým si oddechl a potutelně vyčkával sóla profesorů. Jenže tanečními kvalitami sboru jsme byli zaskočeni podobně jako jejich nedávnou bravurou při košíkové. Jsou ještě dnes na zeměkouli podobní kantoři? Kdo ví.

A když se dotančilo? „Rozproudila se nerušená zábava," jak tomu říkával náš spolužák Pepík Brožík, pozdější majitel cestovní kanceláře v Thajsku, která mívala do nudy také daleko, a co „notorický abstinent" nás autorativně zabydlil u baru pod jevištěm, zatímco ples nahoře gradoval za hitů kapely *Impuls* a cinkotu příborů společné večeře. Mám-li vnímat svět růžově, přivírám už oči jen před velkou loupeží spáchanou čtvrťáky prostřednictvím tomboly.

Jak jsem tančil pro družstevníky

Když nás - ve všem dokonalý a uhlazený - Mistr Hrubý vycvičil ve valčících i twistu, gymnázium náhle začalo hlásat, že se umy mají využívat opětovně. Nu, proč ne? Jednoho pátku třináctého se čtrnáct studentů a studentek vydalo na ples zemědělců v Příchovicích u Nepomuka: brali jsme to jako povinné dobrodružství a věřili, že přežijeme.

Sotva jsme ve vsi vystoupili z autobusu, kdosi z místního zemědělského družstva nás otcovsky vtlačil do sokolovny: „Synci a dcerky, budete spokojeni. Čekají vás šatny první kategorie i s příslušenstvím."

Nejdál od pravdy nebyl, ale zapomněl upozornit, že sestupujeme do hotových sklepních katakomb. I co? Rovněž v podsvětí se mládí uvelebí, ale to nás už vyrušil dobrák Hrubý: „Pánové, dámy, nespat! Balet po vás nechci, ale jde se docvičovat!" I udělali jsme mu radost a za odměnu spořádali první večeři: „Horké párky!"

Není snadné říci, zda právě naše předtančení zdvihlo úroveň zdejší zábavy, ale početně jsme se přizpůsobili rozměrům tělocvičny a na podaném výkonu se menší prostor neodrazil. Hrubý nás takřka líbal a jen některým dívkám zkritizoval účes. Na to už plynule „navázala nerušená

zábava“ a tombola, co opět zklamala. Sice nebyla rozkradena jako ve známém filmu „podvratného“ režiséra, který odešel na Západ, nicméně... Oj, ty děsuplné výhry!

Není divu, že pak mnozí mrštní chlapci upřednostnili televizi a povánoční půlnoční vysílání, neboť na galerii Buda Spencera a Terence Hilla přičinlivě napodobovali jejich dvojníci Šimon a Matouš.

Infarkt

Na gymnáziu disponovala naše třída kapelou následující sestavy: „Krvavý Wenda“ Chýlek: zpěv, strunné nástroje, doprovodná, sólová i basová kytara. Předseda třídy Čenda Kašpar (přezdívaný prostě Předseda): zpěv, rytmické nástroje, činely, malý a velký buben. Pepík Brožík zvaný Kája Mařík: baskřídlovka, trubka, kytara. Pavel Čížek: kytara, foukací harmonika. Pepík Kotěšovec: klavír, zpěv pozoruhodných výšin. A já?

„Obvykle napíše rádoby angažovaný text a předá ho skupině k posouzení,“ stojí v kronice. A podobenka členů kapely? Také díky komiksovému obláčku se takřka dá slyšet: „Infarkt volá ú-á-ú. My jsme podle tradice, zlá mozková mrtvice! Srdce tepe, nervy kvílí, infarkt chcete, ještě chvíli.“

Autoškola

Výuku řidičů dostali na starost instruktoři Buriánek a Vladař. První byl o něco nerudnější a vzpomínám, že jsem mu v bojovém výcvikovém prostoru v Nepomuku v přítomnosti vícera jemných dívek odsekl, že je cosi *jedno*. „Já ti povím, co je jedno,“ osopil se na mě. Dával jsem si nato pozor na jazyk a řidičák mám. Taky proto, že jsem chrlil na Vladaře takovéto ódy:

Každé pondělí nás volá - Vladařova autoškola.

„Jestli chcete řídit Škodu - nepijte ohnivou vodu,“

řekl nám dnes jen tak mimo: - „Pijte kofolu a limo.

Hlavně nesmíte pít pivo! - Slyšíte mě, Béďo, Ivo?

A co ty tam děláš, Háčku?“ - „Prohlížím si tuhle značku.“

„Správně! Je třeba se učit. - U zkoušky vás budou mučit.

Znejte, co je převodovka, - kde se čepuje sodovka.

Brzdy, volant, nápravy, - pokuta vás napraví.

Karburátor, svíčka, spojka. -„Jak se řadí zas ta dvojka?“

Chladič, hřídel, pedály, - my ty lekce dostali.

Jde nás to však učit těžce, - skončíme na koloběžce.

Utkvělo mi vylíčení dopravní nehody, následkem které Vladař kdysi odsvištěl z vozovky na štěrkové podloží, kde položil motocykl. „Frk!“ vyprávěl. A víckrát jsem na žádnou mašinu nesed!“ Jednalo se zřejmě o varování našim vnitřním orgánům i nám samotným.

Otěhotnět není zločin!

Počínaje dlouhovláskou Vendulou Tomáškovou, která se mi od prvního dne školy líbila, aniž jsem jí to kdy dal najevo (byla, pravda, zadaná), se pár mých spolužaček během studia vdalo. Vždy proto, že se ocitly v jiném stavu, a v kronice ulpívají také veršíky oné Vendule: *Vivat, hurá, no vida, čtvrtá bé má Davida.* Novorozeně bohužel pak pojmenovali Patrik.

A 30. června 1981 recitoval Brožík jiné z mých kostrbatých říkadel:

Třicet sedm nás tu zbude / vnaší třídě pilné

těžko nám tu asi bude / bez opory silné

neradi se loučíme / (moc nás to netěší)

my se česky učíme / rusky je to těžší

Hanka vždycky hodná byla / něco za to dostane

váží to asi půl kila / ať se jí nic nestane.

Spolužačka se vdávala do Ruska, tehdy Sovětského svazu.

Jak jsme šli do kina

V rolích studentů „onoho ústavu“ (tak gymnázium přezval Brožík) jsme minimálně tušili, co je kultura, a čas od času jsme podnikli akci s ní spjatou. Příklad? Koncem října 1981 jsme už studovali čtvrtým rokem a... Teprve se rozhoupali k návštěvě Plzně a tamních biografů. Tomu se samo sebou dnešní mladí vysmějí, ale my měli svátek.

Před cestou nebylo možné opomenout dvě věci: Vybrat vhodný film a sehnat lístky. I losovalo se z veškerých dvou možností: a) *Stepující stonožka.* b) *Zvíře.* Ve *Zvířeti* perlí, jak asi víte, ve dvojroli Jean-Paul Belmondo, ale volba padla na „odporného členovce". Na stonožku. Vyskytli se však také tací, co se megalomansky rozhodli zhlédnout filmy oba, a vytříbili se okolo Brožíka, muže vybaveného zdravými instinkty. Ta partička jela do Plzně dřív, zatímco já se automaticky připojil ke skupině s krásnou Zuzanou Vodvárkovou, svou platonickou láskou.

Brožíkovcům se podařilo sehnat lístky, což tenkrát ani zdaleka nebylo samozřejmé (vzápětí byly vyprodány), a od půl páté se „váleli v křečích smíchu pod sedadly kina Hvězda", jak stojí v třídní kronice. Sotva se omámeni vrátili do ulic krajského města, spatřili nás. Přicházeli jsme od Gottwaldova nádraží. „Jaké to bylo?" zeptal jsem se. A Pepík zářil. Vždy měl „čuch" na komedie a jako první viděl i film *Vrchní, prchni* a ještě pořád slyším, jak nám nadšeně vypráví děj a líčí honičku číšníků na kolonádě ve Varech. V Belmondově případě se nás pro změnu pokusil přesvědčit, že lepší snímek než *Zvíře* v Plzni nenajdeme. „Kam jdete, volové? Pojďme znovu na *Zvíře.*" Ale nestalo se a *Stepující stonožku* promítli od osmi za naší účasti.

Pamatuji si Ivanu Šípkovou a Zuzanu, které jako dobré kamarádky seděly bok po boku a smály se v momentě, kdy spadla postel. Jistěže i jindy. *Stonožka* navazuje na filmy o *Sedmé rotě* a motá dohromady legraci, nacisty a sex. Možná je to trochu divný film, ale je zaznamenáno, že jsme odcházeli domů „plni optimismu". Ta nálada však prýštila i z toho, že profesorský sbor měl nazítří znemožněno zkoušet. Jelo se totiž do Prahy.

Na lyžích

V klokotu výletů do kina či Prahy člověk pomalu ale jistě ztrácel kontakt s přírodou, jak by řekli Šimek a Grossmann, a tak jsme soukromě navázali na povinný lyžařský výcvik a 28. prosince 1981 odjeli bez dozoru kantorů na Šumavu v sestavě Jitka Hlávková, Vendula Rynešová, Česťa Kašpar, Lubán Kašpar, Franta Bláha, já. Rozespalí, ale veselí jako šest klaunů (což se v tom věku ještě blíží normalitě) jsme ráno v Plzni vsedli do rychlíku a ze sněhem zavaleného Špičáku posléze ještě přiskočily Zuzana s Ivanou, které trávily čas na chatě druhé z nich. V Rudě jsme natáhli přeskáče, připjali lyže a hurá do fronty. Vyvezli jsme se vlekem bez karambolu na první pokus, a jelikož nás mírňounký svah nad nádražím nelákal, vydala se eskadra k Belvederu a až do večera tamní sjezdovku nezradila. Chlapík u vleku stěží stačil procvakávat lístky a snad přeháním, ale sotva podal kotvu poslednímu naší

skupiny, už se k němu na čele fronty blížil ten první. V kronice vzpomínám i na „hada“ neboli sjíždění svahu za sebou v minimálních odstupech, ale ani při té příležitosti nedošlo (až na pár efektních pádů) ke katastrofě a nenaplnil se Murphyho zákon, podle něhož dopadne špatně vše, co špatně dopadnout může.

Nebyl to jediný můj výlet do hor v těch letech a při jiné příležitosti jsem se vyznamenal tím, že mě hledala horská služba. Večer jsem totiž v čase bez mobilů nezatelefonoval domů, že zůstanu na Špičáku v chatě Ivany Šípkové, a rodiče dostali strach, aby mě zrádné velehory nepohltily. V oblasti tudíž vypukla menší panika a ráno mě vyvolávali z amplionů. Později jsem však víc vzpomínal na chatu. Spala snámi Zuzana a je otázkou, proč jsem lásku k ní tak důkladně zastíral. Možná komplex méněcennosti? Vybavuji si věru „košatý“ dialog mezi mnou a jí, když jsme se v předsíni obouvali. Ona se smíchem: „Co na mě civíš?“ Já: „To ty nekoukej.“ To bylo v oblasti konverzace vše. Zato vzpomínám, jak se jí kterýsi mladík ve frontě na vlek koukal na zadek, což mě zdeptalo. Ale sám jsem na ni neútočil a uvnitř Ivaniny chaty se mi zdál za oné doma nehlášené noci nezvykle živý sen, v němž ji padouši... Ne snad znásilňovali, ale drželi nad podlahou za končetiny, jako by ji chtěli přetrhnout.

V jiném snu těch časů stojíme Zuzana a já u rotundy na Hůrce nad Plzencem a sázíme jablůňku. Kýč? Ano. Ale podobné kýče působí ve snu osudově a s odstupem mi připadá neuvěřitelné, jak jsem ji mohl mít léta tolik rád, a přece city tutlat. Proč jsem nevyužil ani ty nejzřetelnější ze šancí? Vinu měl idiot ve mně? Až zpětně vnímají moulové konce pomyslných božích lan.

Tak třeba jednou jsem se zcela sám vracel z Ivaniny chaty, aniž bych počítal s tím, že v tutéž hodinu pojede Zuzana z Rudy. Mobilní telefony ještě neexistovaly a já byl zaskočen, když Zuzana vykoukla z vagónu. Užasl. Očarovaně přistoupil s lyžemi přes rameno a hle, putovali jsme náhle spolu. Jaké štěstí. Otvíral jsem plný něhy a okouzlení pusu... A nic! Ouvej! Kdybychom tenkrát cestovali do Plzně sami, asi bych se jí konečně vyznal, ale to se nestalo. Měla okolo sebe nové spolužáky z vysoké a ťuhýk v mé podobě před nimi tajil city. A žárlil jsem, trápil se celou tu náhle drtivě nekonečnou cestu, vnímal občasné vtipkování o sexu a propadal se do sebe. Ale je i faktem, že mě už koncem třetího ročníku gymnázia odmítla.

Z nějakého důvodu jsem to považoval za definitivní. Slova milované pro mě tehdy platila navždy.

Dva z vrcholků Petra Jandy

Čtyři roky gymnázia se zdály nekonečné a jednoho z pomyslných, i když dodnes znalci diskutovaných vrcholů dosáhla tehdy v minimální konkurenci kapela Olympic, když natočila album *Prázdniny na zemi.* Pro naši třídní kapelu *Infarkt* jsem překopal několik jejich textů:

Dnes jsem zašel do Pramene,

kofolu si koupil a zhluboka pil.

Písemka se na nás žene,

že to bude zrada, tohle už jsem pochopil.

Chtěl bych všem zprávu dát,

co všechno se tu může stát,

že právě jen tak znenadání přišla ta písemka krutá, až se tajil dech

2.

Skončili jsme, jasná zpráva, gymplu ale klidně mávám. Dál.

Bude tu stát, stojí a vždy stál.

Dík tomu ho vidím zvenčí,

připadá mi starší, menší. Sám. Kam se kouknu, kousek zněho mám.

Pětku svůní chemickou,

profesorů rej

a malérů celou dlouhou šňůru,

učebnici epickou, co má živý děj,

vykopl jsem nohou…rovnou vzhůru. Letí vzhůru.

Odyssea Jaroslava Dietla

Ač mladí, sledovali jsme stejně jako část národa takřka vše od Jaroslava Dietla, takže došlo i na seriál *Inženýrská odyssea.* Stal se, ač je to dnes méně uvěřitelné, tématem četných debat. I mezi studenty. Drze jsem napsal o „hlubočanském“ vynálezu Perpetisu říkanku s narážkou na někdejší krizi uhelných prázdnin a svérázného inženýra Voženílka hrál v seriálu, dodejme, Jiří Císler. Ostýchavého Zbyňka pan Satoranský:

Pustil jsem si televizi / už tu máme zase krizi

rodina se dívá celá / vždyť je přece Odyssea.

Voženílek si mne bradu, / kdo by čekal tuto zradu?

Která ztěch mizerných krys / ukradla nám Perpetis?

Má v tom prsty Krnáč? / Nebo je to jináč?

Hlubočany v těžké krizi / aspoň v české televizi.

Zdalipak má v programu / vzít si Zbyněk Ivanu?

Pozdě v noci v pondělí / píše Dietl v posteli

Kolipak mu asi hodí / jeho seriálek nový?

Střípky z gymnaziální kroniky

Na jedné z fotografií v kronice jsme já a Kotěšovec zahleděni do novin let osmdesátých, jako by nás zajímaly. Opak byl pravdou. „Píší o nás," připsal někdo do komiksové bubliny nad naše makovice a já na fotce dodávám: „V černé kronice."

Na jiném snímku se Chýlek ptá v autobuse valutového cizince: „Kolik chcete za tu první Lennonovu kytaru?" Otázka seděla, neboť Václav zbožňoval Beatles a vše o nich sbíral. Vystřihával si článečky z Melodie, a když zavraždili Lennona, takřka bulil.

Na dalším snímku Luboš Kašpar informuje jmenovce Čestmíra, pozdějšího popřevratového bankéře: „Hospoda na obzoru, Předsedo." A jiný student přehání, že jsem v Rudě na lyžích prováděl kaskadérské kousky a během „nestranických" sjezdů srazil celé oceány nevinných. Srazil jsem jich však jen moře. Na další fotce se já a Béďa kryjeme před fotografem předloktími. A ptám se: „Nálet?" Slyším: „Něco horšího." A jinde? Tam konstatuje spolužák Háček: „Ha, šance, zítra se uleju z vyučování a rovnou o pět hodin." Ó, jak přehnané! Zas tak skrovně do „ústavu" nechodil. A co víc?

Po boku v lavici má Háček třídního premianta Bohouše Třísku (který byl možná skutečným autistou) a ten jasnozřivě chápe: „Tahle rovnice je lehounká, Véno, má jen 2239 neznámých."

Je však realitou, že mě právě Tříska před maturitou matematiku doučil. Obětavě, u nich doma. A Zuzana?

S paží v sádře reaguje do objektivu: „Ále, ani se neptejte." Nu, a Brožík cituje Lenina („Učit se…") a Hanka Komorousová se rozplývá: „Ta česká literatura je lehká…"

„Je libo cigaretky, Pepíku?“ ptá se někdo provokativně Brožíka (a tak jsme žili) a Josef váhá pouze na oko: „Mám kouřit? Nemám?“ Hulení náleželo k bontonu a kantor Pavel si byl na dalším ze snímků jist: „A zrovna tebe zítra vyvolám, zlolajný fotografe.“ A Brožík - s arabským ručníkem kolem čela a v tmavě modrých brýlích emíra - mumlá: „Ibn Abdul Hasan? Krumlach? Salám.“ Já sám jsem coby kaloň kdesi hlavou dolů zavěšen a... „My netopýři a upíři to nemáme lehké.“

V kronice nacházím také své ilustrace k Zuzanině vylíčení jednoho táboráku a ony obrázky zohledňují „dynamitovou“ představu o chemických pokusech, které miloval Háček nejen u vater. Realizoval je taky doma, až takřka přišel o oko. Dodnes jej podezírám, že má stejně jako poručík Columbo nebo spíš jeho představitel Peter Falk jedno skleněné.

Na ilustracích neabsentují ani Brožíkovy představy, jak do sebe vedle ohně vleže a zcela plynule házíme rumy a plzeňské dvanáctky, a zachytil jsem indiánské křepčení okolo plamenů. Ale nejmilejší mi fotografie bohužel za léta ztmavla. Je na ní Zuzana s propletenými prsty, dívá se na rozesmátou sousedku v lavici Vendulu Rynešovou, která je dnes karmelitánskou jeptiškou v Rakousku, obě se smějí, píše se rok 1981 a jsou šťastny. Nad nimi se sklání zasmušilý Pavel Šašek, jemuž Zuzana víc než imponovala (miloval ji), a po Vendulině boku nechybí ani další ze tří kamarádek, Jitka Hlávková. Po roky, které jsou v tom čase ještě věk, seděly Zuzana, Vendula a Jitka ve třídě na trojúhelníku zde židlí a ne, čas nelze vrátit. Nu, a mezi mnou a Zuzanou vykukují ještě dvě hlavy: Luboš Kašpar a Pepík Kotěšovec. To on mi hned v prváku řekl: „U tebe mi připadá, jako bys pořád bojoval sám se sebou.“ A za nudné hodiny občanské nauky mě fotoaparátem zachytil pár týdnů před maturitou a připsal: „Něco si píše.“

Dáma mého srdce

Roku 2002 došlo na setkání třídy dvacet let po maturitě a má někdejší láska k Zuzaně se vrátila. Obligátní situace, komu se něco podobného nestalo! Ale já byl zaskočen. Stačilo se na Zuzanu podívat a její tvář zůstávala v prostoru, zatímco okolní zanikly. Den nato jsem jí volal z budky u točny plzeneckého autobusu ve Vilové čtvrti, ale něco odsekla a zavěsila. Punktum.

Místo, kde budka stávala, jsem ještě řadu let míjel stísněně. Takže Zuzana mi opět dala košem. Ale téhož večera jsem začal psát prózu *Jednou kousnutý, dvojnásob plachý.*

Mělo jít o parodii na upíří příběhy a náhradou za Abrahama Van Helsinga jsem do role lovce upírů obsadil kardinála Vlka a sebe. Upíři se zhmotňovali v malém chrámovém Betlému a

tuhle provokativní fantasy jsem Zuzaně zaslal. Nereagovala a mé city brzy odumřely. I upíry já nechal plavat a marně mi bohemista Vladimír Novotný opakoval, abych rukopis zkusil zdokonalit. Nestalo se. Ale mou rubriku v měsíčníku *Plzeňský literární život* zvanou *Triko paní Ivany* jsem bláhově přejmenoval na *Svetr MUDr. Zuzany*.

Šéfredaktor Novotný se divil a jen upozornil, že potřetí už jméno měnit nehodlá; byl bych na jeho místě možná ještě méně vstřícný.

Na Zuzanu jsem však nebyl na střední škole sám a vedle Pavla Šaška si vybavuji v té souvislosti rovněž Pavla Čížka, později dlouholetého starostu Spáleného Poříčí a krajského zastupitele. Zuzaně v mé vzpomínce hraje u ohně, který jsme rozdělali během čundru k rybníku Sycherák, a zvládá duchařský song *Dívka s vlasem medovým.*

Nezdárník na ČVUT a Univerzitě Karlově

Vychodil jsem gymnázium a takřka tři roky se vyskytoval na dejvickém ČVUT, kde nyní nastupuje do druhého ročníku můj syn. Zaujali mě nejvíc nonšalantní matematik Bruno Budinský, který občas uděloval zápočty v restauraci, jeho kolega profesor Nádeník (ryzí vědec jako z hororových filmů s Peterem Cushingem) a skladatel Vladimír Klusák, náš asistent.

Klusák byl pověstný „davač“, zápočty prý uděloval za nic a nejméně pro můj ročník to skutečně platilo. Skladatel stále zůstával poněkud zasněný a těžko tušit, co říkal produkci punkové kapely Visací zámek, kterou škola klidně povolila na pódiu hned vedle vchodu. Skupina sestávala ze studentů jen o rok starších než my a úspěšně hraje dosud.

Těsně před vysokou musel náš ročník geodetů zvládnout dvě brigády včetně chmelové a chvíli předtím jsem v davu mládeže stanul ve vstupní dvoraně strahovské koleje číslo devět, abych poprvé potkal Jirku Michálka a Pavla Zahajského. Tihle dávno dnes promovaní inženýři jsou dodnes mí kamarádi a Jiří se tenkrát stal demiurgem, který si mne a Pavla vytipoval jako ideální spolubydlící. Obýval jsem s ním pak úzký dvojlůžkový pokoj a skvěle jsme si rozuměli. Měl rád Gotta či včasný spánek, zatímco jiní před zkouškou „dávali nocovky“. Jiří ne. Raději přes sebe přetáhl deku a rozkošnicky řekl: „Ivo, to je nejlepší.“

Po dvou semestrech došlo na praxi ve Starém Městě pod Sněžníkem, kde se nocovalo v plochých srubech, a za večerů jsem do tmy vykládal příběhy. Nejvděčnějším posluchačem se mi stal kubánský student Hektor Fidel Gallardo a svěřil se mi, že ho zvlášť zaujal často mnou

opakovaný obrat „jak řekl, tak udělal“. Do Jeseníků jsem v batohu rovněž vezl Hiltonův román *Ztracený obzor*, který mi kdysi doporučil otec, a dvě kamarádící se spolužačky se díla zmocnily a vzájemně si předčítaly. Zápočty jsme nakonec dostali a i výtisk *Ztraceného obzoru* mám, v něčem jsem však bloudil a mé pokusy seznámit se byly úsměvné.

Sympatickou spolužačku jsem třeba potkal u Václavského náměstí a po krátké, žertovné komunikaci ji pozval do kina. Když nazítří nepřišla, vylil jsem srdce jedné vyučující a obdržel díky tomu rovnou zápočet z angličtiny.

Jindy jsem odhalil za návštěvy na kolejích Jižní Město, kde bydlila sestra (studující ekonomii), že lze beztrestně pobíhat patrovou budovou a po zaklepání jako by omylem vstupovat na pokoje. Jé, těch dam! Vybral jsem si jednu v šatech s tygrovitým vzorem a po konverzaci, která byla možná vtipná, ale rozhodně moc krátká, ji obligátně pozval do biografu a velmi se podivoval, když jsem za týden s lístky v rukou čekal marně.

Na Stavební fakultě jsem po necelých třech letech skončil a neměl ponětí, co dál. Bavila mě četba, méně jsem psal a obé byl eskapismus. Jen dva roky v zeleném byly jisté. „Nemáš šanci ani za mák, když ti přijde povolávák!“ zpívali Zámci.

Otec byl doktor filozofie a tehdy i novopečený Pražák poté, co se rozvedl. Přišel s nápadem ohledně střední knihovnické školy, a když se na to dnes dívám, cesta to byla. Vzal mě navíc za knihovnicí, již znal, abych pochopil, co práce obnáší, a dáma zdůraznila, že bych neměl čas na čtení. Získal jsem však pak (hle, zvrat) místo učitele na pražské škole, a to dle všeho na přímluvu nové tátovy partnerky.

Učit mě bavilo i proto, že tenkrát ještě děti nezlobily, a snad jsem i únosně zvládl rozpustilé páťáky, hodnější šesťáky, zlobivé sedmáky a pokorné, už dospěle se cítící osmáky. Ředitelka mi po hospitaci vytkla pouze to, že při výkladu nezůstávám na místě, což prý rozptyluje pozornost. A otec zatím hlídal děti v Jedličkově ústavu a jen občas se hádal s některým z kolegů, které z nich je hloupé a které ne. Chodíval jsem tam za ním, viděl ty postižené a byla to zdravá zkušenost. I pro otce, který předtím roky pracoval jako podnikový řidič a předtím pekl housky v Plzni na Koterovské.

Na Univerzitu Karlovu mě vzali díky praxi kantora a hle, znovu jsem žil na koleji, ale ve Staré Boleslavi. Jednou jsem přivíral okno s ocelovým rámem a postříkal mě proud krve: bezděky jsem přiskřípl veverku. Hrozný moment! Jindy dělal Československý rozhlas v Houšťce anketu a já seděl jako vždy na kraji řady. Redaktor mi dal šanci a já chtěl udělat dojem na spolužačku Ferdovou z Berouna, i vypálil jsem na mikrofon odpověď zohledňující

aktuálního hrdinu biografu Indiana Jonesea i mého oblíbence F. R. Čecha, kterého jsem zrovna navštívil v ateliéru v Holečkově ulici. „Vejžmol“ odvysílali a spolužáky pobavil, ale zda i Ferdovou, netuším.

Vadila mi značná vzdálenost kolejí od školy v Brandýse, ale rád jsem u zdymadla přecházel Labe. Skladba *Tisíckrát pozdravujeme tebe* se magicky nesla nad střechami od tamních kostelních hodin, nicméně taky Univerzitě Karlově jsem dal vale. Proč? Snad se mi vrámci tělocviku nechtělo do bazénu anebo se jednalo o jiný vzdor, ach, nechme to plavat.

Tak či onak jsem začal pracovat pro kartografii v Radobyčické ulici v Plzni a neobnášelo to naštěstí stereotyp každodenního vstávání, jehož jsem se bál. Přes týden jsme žili na odloučených lokalitách a při oměřování pozemků s inženýrem Jiřím Legátem se jednou vynořilo i místo, které inspirovalo mou prózu *Hvízdající chatrč.* Vyšla knižně daleko později a dětská vnímavost pro strašidelné zahrady ve mně od té doby bědně odumírá. Co bych dal za emoční přetlak mládí.

Práce

U geodézie jsem se cítil svobodně. Praha mi chyběla, ale to ji víc postrádám dnes. Byla šedá, před revolucí mě táhla méně. A žil jsem ostatně ve vlastním světě: četl, psal, chodil do biografů, snil o Zuzaně a práci jsem bral jako nutné zlo. Vzpomínám však rád na Karla Černého (i s jeho skleněným okem) a na Mirka Košaře, prvního z geodetů, k němuž mě přidělili. Spolu jsme mapovali okolí vsi Čistá a jednou mě (snad měl dostaveníčko) poslal daleko do polí zanést do náčrtů nějaké sloupy. Neměl jsem pocit, že chce, abych se vrátil brzy, takže jsem po chvilkách louskal Sabinova *Hrobníka*, a to i na posedu. Vydání se dalo vsunout do kapsy a Sabina nebyl disident, ale jen zrádce národa, takže zrovna došlo k reedici.

Před vojnou jsem strávil úžasné léto zakreslováním detailů vsí na Berounce v oblasti mezi Karlštejnem a Prahou a bál se jediného: jeden čas nás vozil jednoruký šofér a schválně ďábelskou rychlostí. Ale byl šikula a každou zatáčku nakonec vybral.

Opakovaně jsme chodili do letního kina na Karlštejně za děvčaty a na Peckinpahův „odbojářský“ film *Konvoj*. Totálně jsme se opili jen jedinkrát. Pár dní před mým narukováním. Stalo se v novém rodinném domě mladého páru, jehož zdmi bez přestání zněly songy Dalibora Jandy. Manželé je milovali a na tuto brutální lekci Daliborovy popularity v létě 1987 těžko kdy zapomenu.

Na vojně uprostřed osmdesátých let

První půlrok u armády se pro mě odehrál v poddůstojnické škole v Nízkých Tatrách. Cvičili nás tři kluci: Fary, Coural a Marek. Nejostřejší Marek ze Zlína, tehdy Gottwaldova, byl sportsman a Coural nebyl špatný a přátelsky se vinul k Markovi. V naší společné cimře usínali vedle sebe, ale nakonec ho Marek odepsal a já zažil, jak se zhrzený výcvikář hodil marod a smutnil, že sám půjde shrbeně pryč, zatímco Marek zůstane.

Ležel jsem na ošetřovně v tomtéž pokoji jako on s vysokými horečkami a navzdory nepohodě stále četl. Celé dny. Courala jsem pouze pozdravil. To spíš desátník Fary si mě oblíbil, protože také psal. A byl milovník rallye. Tvořil na to téma román a roli v něm hrál sympatický pár.

Na cimře s námi byl i prostý vojín z východního Slovenska a jeden z nás se nabídl, že ho bude doučovat. Po večerce vlezl k němu a nahlas vyjadřoval uspokojení. Předstíral homosexualitu, aby jej „pustili“? Nevím. Fary jej každopádně odeslal zpět na jeho „bidlo“.

Jiný vojín se pomočoval a řekl mi, že doma rád uklízí s maminkou nádobí. Proč podobným lidem vkládali do ruky zbraně? Netuším. Až *do března jsem zůstal v Breznu* a dalších sedmnáct měsíců v Benešově u Prahy, před nímž nás varovali. Že tam stojí „kasíno pro vrahy“. Ale nestálo a nejzábavnějším z benešovských velitelů byl Marian Staviarsky alias Bodie, jehož by ideálně ztělesnil herec Ivan Trojan. Přezdívku získal dle hrdiny seriálu *Profesionálové*, a když na baráku mazáci sledovali znělku této kriminálky, při nástupu detektiva Bodieho se vždy zdvihl nad kasárna řev. Jen málokterý jiný důstojník byl za socialismu podobně populární, ale Marian si „na vojáčky“ vlastně jen hrál. Hlediště měl, sestávalo z nás, a rád nosit fešáckou uniformu. A miloval posezení na tanku, kdy uháněl na očích dámám Benešova ke cvičišti.

„Vojíne Čierňavo, vy se mi líbitě!“ říkal dobře ustrojenému chlapci hezké postavy, zatímco na odmluvy měl tenhle recept: „Víte co? Jděte se hlásit na ošetřovnu.“ Tam jej už lékaři a lapiduši znali, takže se všichni spolu s odeslaným vojínem zasmáli. A nic víc. Z civilu jsem Bodiemu zaslal Heinleinův román *Hvězdná pěchota* a dnes už tuším, že ho co dělostřelec a chabý čtenář stěží ocenil.

Zpočátku jsem u armády dokázal tvořit jenom nesčetné dopisy Zuzaně a domů, ale došlo k obratu. Stával jsem se postupně půlročákem a mazákem a našel čas na psaní příběhů i včetně komiksů. Přestal jsem se bát dokonce i Januse, který prošel Janovice a měl to „za milión“, a jen jednou si Janus všiml, že se opakovaně drbu na zadku. „Hele, a proč se radši nemyješ?“ zeptal se. Ale já hlavně psal.

Jedním ze čtenářů těchto mých hůlkovým písmem plněných sešitů se stal četař Dobeš, voják z povolání. A žasl! Sice mě nazval Piplalem, ale mnou vymýšlená dobrodružství jej bavila. Zabíjel však jimi v kanceláři především čas, aniž to náš úhlavní nepřítel Ronald Reagan využil. „Kdyby nastala krize,“ řekl tehdy tento zábavný prezident, „vzbuďte mě, i kdybych byl na zasedání vlády.“ A šel si číst westerny Louise L´Amoura, jemuž udělil i metál.

Žádného kamaráda naštěstí nezaujaly mé příběhy tak, aby je *ztopil*. To potkalo jen erotické povídky *Dvacet čísel* a *Sexuální spojka* a neměl jsem je půjčovat Dobešovi. Stroze řekl, že jde o protistátní provokaci a sešit jsem víckrát neviděl. *Sexuální spojka* měla za téma noční nástupy a spurty k bytům vojáků z povolání a jejich žen. *Dvacet čísel* se odehrávalo na návštěvní místnosti u brány a titul měl dva významy. Inspirovala mě, jak si vzpomínám, jedna dáma v síťových punčocháčích, ale... Ale za mnou nepřijela.

Sama vojna se stala námětem mého výtvoru *Dva roky nebezpečného života* a název chápejte ironicky. Někdo vždycky zemře, to je pravdou, ale obecně nebyly zelené roky 1986-1988 nebezpečné smrtelně. A leda tak učně odnaučovaly pracovat.

Mezi spolutrpícími mi byl od začátku nejsympatičtější Radek Váša z východních Čech. Spřátelili jsme se a teprve koncem druhého roku se mezi nás vloudil vojín Čierňava. Žárlil. Nic erotického v tom nebylo, a kdo měl kamaráda, pochopí. Vzpomínám na závěrečný slavnostní nástup útvaru. Ostatní se už viděli u milenek nebo aspoň ve vlaku, ale mne a pár spoluvězňů „gumy“ nechaly zametat cvičiště vedle šťastnějších. Radek mě pozdravil: „Ahoj, Ivo.“ To jsme se viděli naposled.

Jak jsem se dostal do basy? Nevím. Cítil jsem ten trest jako výraznou nespravedlnost, takže jsem důvod zapomněl, ale mám pocit, že jsme včas nevyvezli smeťák. Oproti tomu riskantní koupání u Konopiště neodhalili a Tokoš se tamtéž utopil i kvůli mně.

Major Veselý si mě pak předvolal, anžto jsem osudnou noc měl službu u stolu na chodbě: „Proč jste mazáky pustil z budovy po večerce?“

Vykoktal jsem: „To... Falešné kamarádství.“ „Marš!“ Víc se nestalo.

Tokoše si vybavuji a říkám si od té doby, že někteří do zeleného nepatří. Cítil se na baráku jako myš v pasti. I mezi námi. Praporčík Bubák nám po jeho smrti a proti předpisům přečetl výpověď jednoho jednoduššího vojína, který v ní lhal, že měl s Tokošem na korbě náklaďáku v autoparku sex. To já s nikým sex neměl, i když si to taky bylo možné myslet. Oblíbil jsem si kupříkladu posléze mladého vojína Kuchtanina z Ostrova nad Ohří a všiml si, že je objektem zájmu jiných. U mě však to jednoduše bylo přátelství a ani status mazáka jsem nikdy nezneužíval. A vězení čili basa? Inu, ortel pro Fencla, jenž vojnu vždy ignoroval a četl a četl a *zašíval se*. Což byla má pasivní rezistence. „Co máte v tý vydutý kapse, vojáku? Chystáte atentát na generální štáb? Aha. Výstřižky." A nasluhování v září 1988?

Ulejvárna kalibru dvacet. Dni a dni jsme vleže pili z *lahváčů* uvnitř stanů za Benešovem a které „drnové povrchy" jsme měli urovnávat, jsem zapomněl hned první den. Práci nikdo nekontroloval. Nejinak to za socialismu chodilo a jediným vyrušením se stal jednou v noci moment, kdy si mládenec ze spacáku odvedle nechal od jiného vyprávět o jeho erotických zkušenostech, zatímco měli za to, že spím.

Neměl jsem, pravda, číst na vojně zbytečnosti. To byla chyba. Občas jsem studoval i ryze informativní články vyrvané novinám a permanentně tkvěly v kapse saka na mých prsou, až to major Suk „zmerčil" při nástupu. „Fajn! To si počtu." Mýlil se. Usnul asi nad tím v kanceláři nudou, protože já prahl číst... skoro cokoli a... A mizet. Mizet tím.

Za kinosálem jsem se jednou v sobotu dopoledne a místo rajónů nabifloval zeměpis Černého světadílu. Brožura s titulem *Afrika* zrovna vyšla a připadala mi stejně zajímavá jako cokoli jiného. Se znalostmi jsem se neplánovaně předvedl i kamarádům u tabule v místnosti pro politická školení. Stále je vidím, jak zamrzli, když jsem do mapy bez váhání umístil Mali.

Proč jsem nečetl raději *Postřižiny* jako tamní „špagy" Čapek? Nechápu. A mým kvalitativním rekordem se stal F. S. Fitzgerald (*Takový pěkný pár*) a Truffautovy *Rozhovory s Hitchcockem*. Fary mi však Fitzgeralda nikdy nevrátil.

Dva roky jsem vše detailně zaznamenával a zprávy putovaly do Plzence, kam jsem se vrátil koncem září 1988. Když se dnes vidím na snímku v rozsoše už neexistujícího obřího stromu u jezu, vypadám takřka charismaticky, ale to jsem nevnímal. Ke své škodě. U řeky Úslavy ve větvích mě tehdy vyfotografovala mladší sestra, které v životě vděčím za dost.

Pracuj dál!

Šéfem na geodézii v Radobyčické byl před vojnou i po ní inženýr Tlustý. V září 1987 mi netrpělivě telefonoval, zda žiji či jsem to nepodepsal. Domníval se, že lelkuji, o náročném

pracovním nasazení za Benešovem neměl tuchu. Chtěl už mě vidět jako technika, já jej ale zase vidím, jak nade mnou později zkroušeně stojí na lokalitě Kvaň: „*Saturnin*? To se ještě čte?“

Listoval a neměl iluzí, že bychom jeho přepadové kontroly zbožňovali. První den mě vyslal do Cerhovic a ať se tam prý dopravím sám v časnou hodinu. S potížemi jsem dorazil na tamní náměstí nepředstavitelně raným autobusem, který mne naložil dvě vsi od Plzence, ale v kanceláři nikdo nebyl. Vrátil jsem se tudíž bez váhání a netknut k mamince a nechal si den proplatit. Po víkendu to teprve začalo a opět mě vítala Čistá u Rakovníka, jen bez Košaře. Geodeti tam přes týden žili v poschodí zříceniny jednoho domu. Ujal jsem se předsíně a jednu místnost měli pro sebe dva s námi zaměstnaní milenci. Já sám lásku ženy nenacházel a postel přes uličku zabavil týpek, který se v noci stále drbal. Od té doby dodnes mě, nevím proč, svědí bérce.

Chtěl jsem číst knihy, ale nedokázal se soustředit. Škoda to nebyla, bral jsem si hlavně brakové romány z knihovny Pepíka Kotěšovce. Sbírá je dodnes a pročítá: při funkci ve Škodovce je to příjemné odpoutání od odpovědnosti.

Má nesoustředěnost začala už na vojně. Ocitl jsem se v psychické křeči a ve stresu či uzamčení do sebe. A neuměl se porovnat s druhými, bral to co normál. A ubíhal podzim 1988. Propána! Přece nemohu do smrti jen číst *Tarzana,* wallaceovky a *Fantomase*! Párkrát jsem v pátek hned v poledne zajel do Prahy a brouzdal po antikvariátech a jednou jsem zrovna svižně vybíhal z metra k Václavovi a srazil se s tátou. Seřval mě. Já se s ním tehdy nestýkal a on ani netušil, zda pracuji. Byl jsem si však „jist“, že jeho nová partnerka a dvě její krásné dcery o mě nestojí, a to mi otec nevymluvil. Žili v Truhlářské. „Hrdě“ jsem tam nikdy nezavítal. Otec mi nedávno tvrdil, že jsem následkem toho prokaučoval nějaký dům. Pochybuji!

Sandy Stilbury

V lednu 1989 mě inženýr Tlustý nechal pod vlivem božího osvícení dopravit vozem šoféra Danihelky do Újezdu u Cerhovic, kde přes týden žil a mapoval Jan Prokop z Toužimi, kluk o málo mladší než já. Měl něco v očích, byla to snad nějaká vada, ale jako by zářily. Skamarádili jsme se a v recesi si říkali *kamarýde.* Následující rok i včetně sametového převratu líčím v nedokončené próze *Sabrina Horáčková zemřela a žije v Berouně.* Asi ji nikdy nedopíši, nad tím rukopisem cítím stesk. Po mládí, po přátelství, Újezdě, Honzovi, jeho partnerce. A stýská se mi po nekonečnosti každého tehdejšího dne. Okolo pětadvacetin se mi

čas na chvíli zastavil. Přehodnocoval jsem priority. Ani jsem to ještě nevnímal a nebyl už veřejný nepřítel. Inženýru Legátovi jsem se svěřil, že mě práce náhle baví. Prokop měl podobný vliv na každého, stál v centru mnoha kolektivů, zpíval si přitom občas rockové songy, rozpažoval a... Magnetizoval. Byl katalyzátor a sám o tom zcela nevěděl. Teprve s ním jsem se začal vážněji zajímat o náplň práce, vše se změnilo a nebolelo mě oměřovat zahrady do tmy. Co víc, sám jsem přesčasy inicioval. Jedinkrát jsem po poledni ujel do Prahy, kde se to zrovna mlelo. Byl leden 1989.

Když jsem však po návratu viděl Honzův zklamaný výraz (ty oči), rozhodl jsem se, že to víckrát neudělám, takže jsem bouře známého týdne zažil jen po jeden den, zatímco na vesnicích jako Újezd trvalo mrtvo.

Bydlili jsme ve skladu místního národního výboru a ráno chodili pro rohlíky do samoobsluhy. Chutnalo mi a oběd a večeři „jistila“ hospoda. V pátek v poledne jsme se vracívali vlakem do Plzně a na Gottwaldově nádraží jsem se jednou stal svědkem Honzova setkání s jeho dlouhovlasou Janou. Iniciační moment? Ano.

Když se objali a přitiskli k sobě, až jako by se do sebe vpíjely dvě kapky. Rozhostilo se ve mně ticho? Ne. Rozhodilo mě to a složil jsem básničku. Nato se psaní šíleně rozběhlo. Říkal jsem si, že musím vše zaznamenávat, abych se nezbláznil, a Janu znal z fotky a stěny nad jeho postelí, takže jsem podobné setkání měl čekat, ale já je nečekal. Odhalení, že jsem mimo trať, bylo o to mocnější. City jsem ale jako vždy skrýval. Dál. A hlavně za vtipy a nadhled. Jistou nonšalanci. Ale deník byl nutností a je motorem prózy o magii citů a Praze před převratem. Sabrina jen pomyslně zemřela a „žije v Berouně“ a název je parafrází titulu americké knihy od Gail Parentové.

Ve třech

I ve středu odpoledne jsme jezdívali domů a ve čtvrtek ráno se vracívali do Újezda. Jednou nás třetí den týdne navštívila místní děvčata a minimálně jedno mě zaujalo. Uvažoval jsem, že na výboru tentokrát zůstanu, a přece jsem - co otrok - následoval Honzu, který jako pokaždé lehce vyskočil v Plzni-Doubravce, kde už čekala Jana. Měl jsem k nim vztah a někdy jim ležérně zamával. Rok 1989 se mi po citové stránce stal nejdelším rokem života, a kdo něco podobného zažil, pochopí. Byl érou. A sumarizuje ji moment, kdy s Honzou usedáme na mezi, přijíždí traktorista, naskočíme a veze nás. *Ve třech* rozmlouváme. Vše je v pastelově

žlutozelené a stejně vidím újezdský dvůr s kuřaty a koťaty a slepicemi a líto mi je, že to samé nesleduje Zuzana a... A nikdy to neuvidí a nepůjde měřit s námi.

Ale vztah k ní byl nahrazen vztahem k Honzovi a Janě.

Směli jsme tehdy beztrestně přelézat ploty a vrata, zatímco majitelé pozemků dopoledne ještě dleli v práci, a motali jsme se obcemi kolem Újezda s pásmem a drželi je každý na konci, takže nás spojovalo. V dubnu mi bylo pětadvacet, poslouchal jsem *Žlutého psa* z nové desky a koupil jednu příteli. Ten preferoval *Deep Purple*, *Rainbow* a Ronnie Jamese Dia, z českých skupin *Pohodu.* Na ni chodili na tancovačky s Janou a pár jejích songů nezapomenu. Zpívával je. „A byli dva…“ Neber to osobně, autore té písně, ale když mi je zle, ten kýč se dodnes vrátí.

Přátelé

Na vlastní kůži jsem s Honzou a Janou prožil koncert kapely *Odyssea* na Lochotíně. Promítali pak film *Kagemuša* a my jej sledovali z lavičky velmi blízké plátnu. Jednalo se o jeden z nejšťastnějších večerů mého života a snil jsem, jak zvučí také *Pohoda.* On a Jana spolu tančí, spatří mě náhle, nesu transparent s názvem kapely a jsou nadšeni: „Taky´s je pochopil?“ Sám dnes už nepochopím onu touhu!

Navštěvoval jsem Honzu u jeho rodičů v Toužimi a bavil se s jeho sestrou, která tam prodávala v drogerii. Byl zklamán, když jsem pro ni nevzplál. Jeho otec byl fotograf a dnes naň rádi vzpomínáme s doktorem práv Pavlem Vespalcem, který jej také znal. Paní Prokopová se mi líbila zrovna tak a sepsal jsem na toužimskou rodinu vícero citově vázaných příběhů včetně próz *Pod mým vlivem* (o záhadách Mony Lisy) a *Satanskéverše II*.

Ty chystala ke zveřejnění skupina okolo Ivo Hucla, ale s porevolučním étosem jejich časopis zanikl. Ještě rok 1989 byl přitom dobou, kterou teď mladí nepochopí. Se samozřejmostí jsme si s Honzou vyměňovali několikastránkové dopisy a Jana mu jich posílala několik týdně. Navíc jsme všichni tři louskali knihy. Po letech zákazu reeditovali *Chatu v Jezerní kotlině* a já ji kolegovi půjčil, jako bychom ještě byli kluci. „Nehraj si na Ludvu Grygara,“ říkávali jsme pak v legraci jeden druhému ve smyslu „nedělej chytrého“. A Foglar? Ještě žil. Jako mýtus, ale i v reálném bytě. Setkat jsem se však s ním teprve roku 1994, zatímco pět let předtím na to neměl ještě ani pomyšlení. Což ani na zapadlé romány Johna Buchana *Zelený plášť* a *Tři rukojmí.* Ty jsem ale četl krátce předtím a zaujala mě exotická figura Sandyho, jehož

předlohou byl Lawrence z Arábie. Přátelství „kočovného Skota“ Sandy Arbuthnota a Richarda Hannaye z Buchanových knih odpovídá kamarádství mezi mnou a Honzou.

Jednou jsem se opět přehraboval v antikvariátě a zaregistroval zelenou knihu. *Jana a Jan.* Nazítří ji Honza rozečetl. „Není to blbost?“ ptal jsem se po víkendu. Zrozpačitěl. „Vlastně jo. Jan to podepíše.“ Nebyla zelená náhodou. Byla nábor do Československé lidové armády.

Párkrát, a to bylo prekérní, mě přistihl, jak se dělám znalejší, abych mu imponoval. Předstíral jsem, že znám X songů *Deep Purple*, a neprošlo mi to. Zprvu nic neřekl, ale při jedné příležitosti mi lhaní dal sníst. Pod Honzovým vlivem jsem přestal nosit košile a přešel na trika. Jednou mi totiž prozradil, že košile nenosil „nikdy“. Jen občas jsem se zmínil o Zuzaně a nebylo sporu, že mi celou vojnu psala, ale stačila se... I vdát. „Bylo by hezký, kdybys měl holku, která by tě brala, jaký jsi,“ prohodil, a jak jsme byli rozjíveně mladí, dodal: „Jsme docela dobrý kamarádi, viď?“ Nu, zamiloval jsem se.

Vzrušovaly mě dál ženy, ale kamarádství byla náplast. Z Újezdu však nás po několika - pro mě nekonečných - týdnech přestěhovali do Krušovic, kde jsme nepracovali už ve dvou, a je symptomatické, jak mi to v skrytu vadilo.

Další štací se stala brdská Kvaň ve svazích pod polním letištěm a i tam Honza zůstal srdcem kolektivu. Podobnou maltou pospolu drží rockové kapely; vždy okolo charismatického jádra. Taky že pak Sandy kapely zakládal.

Vybavuje se mi řidič, který ho v Krušovicích na kolenou prosil, aby s ním zašel na pivo, jenže sotva v hospodě usedli, začal se chovat před místními chlapy k Honzovi divně. Pohrdavě a majetnicky. Jeden inženýr byl zas uchvácen atmosférou party na Kvani, když ho k nám přidělili i proti vůli našeho vedoucího Vaška Tyllera, a nic podobného prý nezažil. Tento kolektiv měl jako lázně a terapii po rozvodu. „Zastavte mi, když už jsme zpátky v Plzni, až u domu,“ řekl nakonec. „Tady bydlím.“

Chlast? I četba!

Jednou večer na Kvani jsme s Honzou během adjustace náčrtů začali v dobré náladě, nicméně zcela střízliví soutěžit, kdo vypije víc šálků čaje. Přepískli jsme to a nikomu nedoporučím podobné závody. Postupně jsme museli přestat sladit, cukr nadměrné pití znemožňuje, a usnout jsme nemohli, stále běhali ven. Uvnitř hlavy roste díky čaji obrovský tlak, srdce buší o překot a vážně jsme tenkrát raději měli zajít na pivo. Ale chlast, ten já omezil.

Stalo se už po iniciační chvíli v polích, na prašné cestě z hospody do ratejny v Čisté. V dolíku jsem chtěl - zpit a naivně - dočíst parodickou knižní novinku *Mary Peson ve spárech podsvětí.* A ouha, mozek text nečerpal. Vždy jsem se pak už snažil číst s co nejčistší hlavou a do setkání s Honzou tak hltal i mnohé dobré knihy, a to v každé volné chvíli a všude. Spolužák z vysoké školy k tomu jednou řekl: „Dělá nejlepší, co může dělat."

Tomu jsem věřil už v dětství. I když četba představuje útěk.

Smutky mládí

Honzu si na Kvani oblíbili starší majitelé usedlosti, ve které jsme měli základnu. Pan Cipra pronajímal geodézii dlouhou místnost, a když se mělo harcovat dál, jeho paní smutně řekla: „Už nebude muj Honzík."

Koncem léta 1989 jsme se vrátili do Krušovic a následoval Komárov, kde ještě stála na náměstí socha J. V. Stalina. Vyfotografovali jsme se před ní z recese s novým kolegou Viktorem Steinbachem a jako vždy usnuli v cimře za místní putykou. Chvíli s námi taky pracoval kluk, který balil holky. Jednou zůstal přes víkend a v pondělí nás pyšně vodil okolo kovových „bidel": „Tady všude jsme to dělali."

V Komárově došlo k roztržce mezi mnou a Honzou, když po návratu z hospody detekoval, že jsem u něj pod polštářem nakukoval do dopisu od Jany. Občas jsem totéž dělal již v Újezdě a Krušovicích a dnes dávno nechápu magnetismus těch psaní od slečny Jany Škardové, ale opisy několika z nich mám. Tehdy mě to fascinovalo - a v jednom je zmínka, že mu Jana cucá jeden po druhém prsty nohou. Teď leda zauvažuji, zda se myl.

Jeho pohlaví nazývala Sluníčkem, své taky… Přestal se mnou mluvit. Co horšího, hovořil o to víc s ostatními. Ten večer po odhalení byl nejhorší. V naplno osvětlené ratejně předstírám, že spím, ale trápím se a slyším do toho opojně opilé veselí ostatních.

Další týdny, než narukoval, byly psychicky devastující. Dumal jsem, jak se rozloučíme, a pochopil, že chabě.

Podivný mezičas

Symbolem pohody je oproti tomu oheň roznícený v Plzenci na naší zahradě. Takřka byl večer, Honza s Janou přišli poprvé na návštěvu. Když jsme se rozloučili, mířili pěšky k chatě, kterou má její matka za Sedleckým jezem, ale ta „pyromanie" předtím byla naše a plna vtípků a smíchu. Detaily takových setkání mě cosi nutilo zapisovat a několikrát jsem zamilovaný pár

navštívil na jeho zvláštním břehu lemovaném řadou chat. Nebyl to fantaskní *Svět řeky* Philippa José Farmera, ale dojmy sublimovaly do prózy *Ochránci morčete*, kde je morče symbol miminka, ale jsem tím morčetem i já.

Když narukoval, Jana se mnou chtěla udržet přátelské vztahy. Navštívila mě nečekaně cestou od babičky na chatu. Tu babičku už nikdy nepoznám, ale vilu měla pod Hůrkou, zatímco náš dům leží na čáře mezi ní a magickým pobřežím. Je to divné, ale Jana se mnou tehdy skutečně hrála u nás v obýváku dětskou stolní hru.

Partu geodetů zatím doplnily dvě dámy: Olina a Milča. A Honza Mentl z Plzně-Slovan. Co milostného se kdy dovršilo mezi „novým“ Janem a Milčou, nevím, ale vstřícně reagovala i na mne. Pomohlo asi, že jsem uměl v pravý čas hovořit jako kulomet, takže i Mentl kapituloval. Byl jsem s Milčou na filmu *Kriminál*, v němž deptá ředitel věznice Donald Sutherland charakterního vězně Sylvestera Stallona, ale naposled jsem ji viděl v geodetické kanceláři na náměstí v Rokycanech, kde jsem jednou všechny bohorovně navštívil v pracovní době. To jsem ovšem už jezdil po Česku s vlakovou poštou. Ze setkání mi utkvěl detail svědčící o přemrštěném estétství. Měla minisukni a punčocháče, pod nimiž se rýsovaly chloupky. Opakovaně jsem se později divil, jak mě vzpomínka na ni přesto vzrušuje.

Setkal jsem i s brigádnicí Monikou Brůžkovou, pozdější manželkou Milana Kohouta. Geodézii teprve studovala, měla prázdniny a málem jsem ji trefil do hlavy papírovým čtvercem, které jsme přibíjeli na rohy staveb kvůli fotografováním z letadel. Později jsme se s Monikou vídali v Praze a například se pokusili navštívit Egona Bondyho. Ale žil už na Moravě. Choval jsem se k Monice poněkud zařezaně a pouze její spolužačky z koleje, kde jsme si otevřeli víno, si říkali, že jsme milenci. Dnes bydlí už léta v Bostonu a pracuje v oboru. Vztahu s Kohoutem prý nelituje, i když se rozešli.

Dvakrát jsem se vydal za Honzou na vojnu a poprvé se štěstím a bez předchozí domluvy nocoval poblíž Nuselského mostu v podnájmu, jenž si držel můj někdejší spolužák z gymnázia Tříska. On sám odjel. Nazítří byla sobota a já pokračoval do Litoměřic. S Honzou jsme hovořili, jako by se nic nestalo, ale druhá návštěva se tak nepovedla. Otrkal se, směl náhle na vycházky, octli jsme se v hospodě a ve společnosti jeho kamarádů. Pil jsem udatně jako Dán či Šolochov, ale nekomunikoval. Připomíná mi to trapnou pouť se Zuzanou ze Šumavy, kdy okolo sebe měla budoucí lékaře.

17. listopadu 1989 došlo k převratu a Jana mi tou dobou psávala klasické dopisy. Posléze jsem ji srdnatě, jak jsem to cítil, navštívil v její práci na Americké, setkání zachytil v poněkud

autistní povídce *Žádný kontakt* a vidím ji stále, když přechází v plném slunci Americkou a povlávají za ní vlasy. „Nic na mě není, jen ty vlasy," psala jednou Honzovi. Četl jsem to v dolíku za Krušovicemi a byl zamilovaný, ale neměl se jí po převratu vyznat. Byla to chyba, vytvořila si odstup.

U pošty

Sotva se Honza vrátil zvojny, vyhodili mě pro nadbytečnost. Možná to bylo v plánu, nevím, a ještě jsem nebyl paranoidní, abych to vycítil. Ani on ale v Radobyčické dlouho nevydržel.

Já získal práci u vlakové pošty a byl to jistý Cvikl, kdo mě zacvičil. Vděku se nedočkal, anebo mi stále připadalo, že čeká nějaký větší. Ale hurá, jezdil jsem jako kníže v modrých poštovních vagónech a třídit po nocích balíky. O kariérní postup ovšem nejevil sebemenší zájem. Chtěl jsem si psát, číst, v nejhorším sledovat filmy. Život u „vlakovky" to umožňoval. Byl jako sen. Zatímco rozumní si budovali v devadesátých letech renomé či bohatli, já snil totálně odkrojen od světa. Šéf nikde, a když, tak hodný. Jmenoval se Kaluba.

Zprvu jsem musel jezdit i jako závozník poštovních náklaďáků okolo Plzně a na první okruh se vyráželo brzy ráno. Druhý se jel obráceně odpoledne. Již v pauze mezi svou druhou ranní a odpolední směnou jsem - plný mladistvé energie - ujel na kole třicet kilometrů z Plzně do Stříbra, kde bývalí kolegové pokračovali v mapování. Urazil jsem trasu ze stesku a zběsile a už to nechápu. Byli ke mně milí, zvlášť Vašek Kovář, a zpět mě svezli. S Honzou jsme v ten pátek zašli jako již mnohokrát na pivo do Mrakodrapu, kde tehdy býval bufet, a vyprávěl jsem mu o nové práci, a to barvitě. Jeden čas zvažoval, že k poště taky půjde.

Paralelně jsme později navštívili plzeňský koncert *Psích vojáků* a jedinkrát za život jsem se při té příležitosti těsně míjel s Filipem Topolem. S Honzou jsem tam ale neuměl navázat kontakt. Seděl pár řad za mnou, s kamarády. Podobné momenty se vyskytují u Foglara, jenže mezi chlapci. I šel jsem pak rovnou na ranní a položil hlavu v práci na stůl. Naproti dřímal kolega Vágner, starý mládenec, služební auto mu později přejelo obě nohy. Tu noc jsem se trápil... Ale přešlo to. Honza a já jsme se začali vídat. To už měli s Janou malou Kláru. Žili u kruhového objezdu, který přerušuje Koterovskou, a jen kousek od bytu básníka Hrubého.

Byli jsme tehdy s Honzou dvakrát v kině Eden. Na *Draculovi* a na *Krvavém románu.* První ze snímků zhlédl v stejný večer i keramik Ivan Hostaša, můj staroplzenecký soused. Svému tehdy desetiletému synovi pak řekl: „Viděl jsi dobrý film." Ale Honzovi se úplně nelíbil.

Předloze jinak věrný Coppola začíná totiž čímsi, co Stokerův román neobsahuje: krvavým historickým exkurzem s lidmi nabodnutými na kůly.

Stačil jsem Honzovi a Janě roku 1994 ještě vyprávět o svém vztahu s herečkou Jihočeského divadla, ale pak se rozvedli. On se vrátil do Toužimi a trvalo dlouho, než mě pozval na návštěvu a představil mi svou novou partnerku.

Putuji světem

S poštou jsem zůstal a ve vagónech opakovaně cestoval do všech stran, i když na sever méně. Chomutov mě minul. Dopravovalo se vše hlavně za tmy a trávil jsem dny v Domažlicích, Klatovech, Varech či Praze. Tam jsem jednou očarovaně vystoupal ke studentským kolejím a plný euforie potkal dívku, nadšeně ji oslovil a vyprávěl. Skutečně přišla po týdnu ke Koni. Ale oblékla se méně vyzývavě a mě to odradilo. Popravdě jsem jí řekl, že nemám čas a upřednostním návštěvu spisovatele Thiela, který bydlel nedaleko. Byl jsem jednoduše nemožný!

Zásilky se mnou vozil i starší občan čtvrti Lobzy rozený jako já 16. dubna. Rozuměli jsme si. Ale jednou mě začal na ubytovně v Chebu svádět. Zrovna jsme se vrátili po pár pivech a mě to šokovalo. Já a předmětem zájmu? Nevnímal jsem se jako cokoli žádoucího a jen tenkrát se to na pár týdnů změnilo. Zájem odmítnutého starého muže mi dal pomyslná křídla sebedůvěry. „Asi nejsem úplně nepřitažlivý," říkal jsem si, ale nevydrželo mi to a vrátil se lehký Aspergerův syndrom.

Líbila se mi taky kolegyně Kašparová či klatovská pošťačka Zdena. Zbabělec nikdy neosloví krásnou ženu, ale já se Zdenou mluvil. A dost. Při překládání pošty. Dál jsem se nedostal. Přečetla si jen mou povídku a nakonec... Je to divné, ale pro mě představovala problém i procházka Chebem. „Bojí se lidí," stanovil by diagnózu kolega Hanzlíček, o kterém píši v jednom *Kalendáři plzeňském*, a měl by pravdu. Na ubytovně mi bylo nejlépe. A základna v Plzni? Jen jsem se vždy stavil u dispečerky pro diety a půjčil jí nový díl románu *Červený bedrník*. Říkali mi, což je k smíchu, Božský Ivo, a pobláznila mě štíhlá brigádnice Andrea Tykvartová. Měla mimo jiné půvabné nohy a vzpomínám na moment, kdy demonstrativně trhá mé cudně milostné psaníčko cestou vzhůru schodištěm balíkové překládky. Kousky se snášely a já ostrouhal. I navzdory tomu, že jsem doputoval až ke vzdálené poštovní schránce na vrátcích jejího rodinného domku kdesi za Blovicemi. Zatímco Pražan brouzdá Prahou, venkovan brouzdá opuštěnějším venkovem.

Ženy, které přišly potom

Na přelomu let 1993-1994 jsem zažil atak vysoké horečky, matka mě nahého balila do prostěradel a poprvé od dětských let jsme lékařku volali k nám. Rubem či lícem čeho byla ta nemoc? Kdo ví. Ale něco se měnilo.

Bylo mi takřka třicet a sestra mě v Budějovicích (kam se provdala a kam já vozil noční poštu) seznámila s kamarádkou, s herečkou. Zprvu se mi nezdálo možné, že by mezi spanilou dámou a mnou k čemukoli došlo, ale v tomhle případě jsem uspěl. Most mezi mnou a Věrou se utužil během alkoholem syceného pochodu po kapličkách okolo Římova. Kterýsi mladík nás vezl zpět a Věra nás nechala vysadit na vonném trávníku u kraje Budějovic. Vůz odjel, stáli jsme proti sobě a podobně šťastných chvil jsem zažil málo. Následující letní půlrok zůstává nejkrásnějším obdobím lásky v mém životě. Vše jsem náhle vnímal intenzivně a něco dokládá chvíle, kdy coby „veřejný přítel“ nahlašuji policii podezřelé auto odstavené dlouho v místě, okolo něhož chodím do práce. Jde o nejextrovertnější a společensky nejangažovanější čin mého života.

O uzavřenosti

Vše fungovalo, pokud jsme s herečkou trávili čas v sestřině bytě. Pokaždé jsem na schůzku přinesl čerstvou sbírku nových básniček a v Plzenci jsme se na zahradě mohli usmát nad Kozmou Prutkovem. Ale výprava na bicyklech k Sedleckému jezu se mi - při vší kráse - stala pytlem obav. A když jsme dojeli jindy do Plzně, nevedl jsem Věru na náměstí rovnou, ale po lávce podle železničního mostu. Po veškerý život až do setkání s ní jsem byl totiž zvyklý existovat jako samostatná entita a kooperaci... se teprve učil. Co horšího, nedozrál jsem a nechtěl být tátou. Ke všemu jsem odmítal opustit Starý „Dobrý“ Plzenec. Inu... Rozešli jsme se.

Asi rok se mi stýskalo. Produkoval jsem zbytečně dopisy. Pak jsem na ni počkal u Jihočeského divadla, když soubor odjížděl s režisérem Krobotem do Prahy. Kterýsi z herců mi sice nenakopal zadek, ale skoro dostal psotník. Hystericky mě vyhodil z autobusu i s rukopisy, které se rozlétly parkem. Tam dnes žije spisovatel Jan Kameníček, ale roku 1994 v něm seděl jiný mladík. Tišil mě: „Chce to tak rok.“

Věru jsem ale věru potkal dřív. Chtěl ji doprovodit do rozhlasu. Odsud mě vyvedli. Láska však generovala kostry knih *Smí zůstat, Kynžvart* a *Domek pana Stilburyho.*

Ivana

Zjara 1995 mě vztah k herečce pustil. Bohužel se přehoupl k mé kolegyni Ivaně. Zprvu to nevadilo a vybavuji si, jak balancuji na galuskách lehounkého, nevyhovujícího kola s naditými taškami plnými knih v rukách. Před sebou mám mnohakilometrovou cestu z práce, přesto jsem bezstarostný. Šťasten. V slunci. Mlád. A hovořím u nádražní pošty s Ivanou a jejími kolegy. Jsem stále ještě „božský“ a ona má půvabný zadek a ví, jak jej předvést. A jindy... Jindy ji zas provázím, když během okruhu nádražím vybírá schránky. Vzrušuje mě i jen její světlý přeliv, ale zachovám se jako skopec: přímočaře. Sebestředně. Nediplomaticky. A dál? Peklo. Má láska neměla naději. Ivana byla vdaná a matkou dvou malých chlapců a její manžel třídil poštu na tomtéž pracovišti. Že snad - výstředně - prahnu být jen kamarád jich obou, tak tomu po právu nevěřil. A sympatický mi nebyl. I když jsem se snažil. Nu, a co dnes nechápu nejvíc? Co jsem viděl - po následující roky - na jeho ženě.

Podobná vzplanutí racionálně nevysvětlíte. Touha se mě však držela jako klíště. Asi taky proto, že jsem Ivanu vnímal ve snech a jen během nelidsky nízkého počtu setkání. Ostatním setkáním společnost zabránila a byl jsem náhle blázen a... A veřejný nepřítel. A život není film, kde se „ti dva“ přece aspoň jednou octnou sami. A my se už sami neoctli. Nikdy. Jistotu citu jsem přitom měl. Jak ji šidit? Jak si lhát? Ale aspoň jednou, na začátku jsme spolu přece pili kávu. V kavárně plzeňského Paláce kultury, dnes už zbořeného. Nato jen gradoval problém a generoval mnoho povídek i včetně knih *Smíš zůstat mrtev* a *Haraš.* Ty chystalo nakladatelství Hynek poté, co Miloš Urban *Haraš* v Argu odmítl.

Ale rukopisy schválil Jiří Navrátil za času, kdy objevoval i Hájíčka a Jandourka. Dům Petra Sachera a jeho paní v Celetné se však rozpadl a já a Jirka Navrátil jsme byli rádi, že jsme spolu pro edici *Tvary* napsali aspoň *Ranní sny*, promyšlené pokračováním jeho knihy *Kamilův život po matčině smrti.*

Rok 1997 byl mým Kristovým. Koncem léta jsem kvůli Ivaně musel z pošty. Nikdy mi přitom nikdo nedal slovo a jednoznačně jsem narazil na konvence, ačkoli jsem byl zamilovaný jako nikdy. Ach, ta taktika... mi chyběla. A diplomacie. Naivně jsem Navrátila žádal o přímluvu! Během poslední jízdy do Chebu a na tamní ubytovně jsem studoval *Rozhovory s Capotem* a neurčím nikdy, nakolik mé rozjitření a totální izolace umocnily dojem, kterým na mě

Grobelovo interview dodnes působí. Homosexuál Capote pomohl psychicky přežít Fenclovi, ale Česká pošta se loučila s nezdárným zaměstnancem. Prostřednictvím jednoho z šéfů, jehož průpovídkou paradoxně bylo „vše se dá domluvit“. Jmenoval se Fast a připomínal Paula Newmana. Mezi čtyřma očima mi řekl, že rozhodnutí nechali „v poslední fázi“ na Ivaně. I on vnímal, jak je mé vyhoštění absurdní, ale jakákoli konfrontace mezi mnou a dámou už byla nemožná. Nevěřím, že mě lze označit za typického harašícího stalkera, protože vše bylo až neuvěřitelně nevinné a ryzí. Má autentická próza *Haraš* to analyzuje.

Skladníkem mezi jogurty a dorty

Přijal jsem zprvu deprimující pozici ve skladu v Božkově, ale dnes vzpomínám na těch pár měsíců v dobrém; asi jako to bývá s vojnou. Zaměstnáno tam bylo i pár svůdných kolegyň a nejsympatičtější se jmenovala Ivana. Zrovna se vdávala.

V Budějovicích jsem ovšem poznal budoucí matku svého syna Filipa a začali jsme spolu žít. Zrovna ve dnech, kdy jsem polykal nejvíc jogurtů v životě, protože šéf Křivánek nám bohorovně dovolil ujídat. Býval jsem navíc zavíraný s nanukovými dorty v obřích mrazácích, což prý lepší kvalitu spermií. A tak dramaturgyně a teatroložka Lída přišla do jiného stavu za ideálních okolností.

Už když jsme se milovali poprvé. A kdyby mi tenkrát kdokoli řekl, že umře, ještě než syn nastoupí do první třídy, odmítl bych uvěřit. Přesto se to stalo.

Psát? A co rodina?

Po deseti měsících jsem ze skladu jogurtů prchl po banální roztržce s kolegou Soukupem, a když mě předák Cais přemlouval, abych se vrátil, já odmítl. A roku 1999 mě přijali do Střediska západočeských spisovatelů, aniž bych ještě co zveřejnil. To členství nepřeceňuji a visím dodnes ostatně na čemsi jiném.

Je to má ratolest. A když bylo synovi dva a půl, teprve jsem se do něj zakoukal. Totálně. Nikdy bych tomu do té chvíle nevěřil, ale dostal absolutní přednost. Ve všem. Umínil jsem si, že mu budu předčítat. Při každé příležitosti. Dodnes jsem tím posedlý. Máloco mě baví víc. Vždy jsem jej chtěl nenápadně učit a četba, to není dogma, ale droga to je. A já ji miluji. Takřka jako syna.

Jak jen jsem byl rád, když už předčítání vyžadoval sám, a nezapomenu na jeho slova, když stonal, a já četl a četl: „Mně se to tak líbí.“ Zprvu hraje roli jen zvuk hlasu, ale rychle malý tvor porozumí a... A víc snad chápe jenom Noam Chomsky.

Sestavoval jsem výčet publikací, které jsme hltali, a není zcela příkladný. Vybíral jsem i knihy, co mámily v dětství ryze mě, ale jsou ploché. Ach, ale co? Máte rodiny, kde se nečte. Vůbec. Podle mě je to chyba. A nejčastěji jsem předčítal, když si kreslil či hrál počítačovou hru. A jindy jen „lítal“ pokojem. „Musím vypotřebovat elán,“ říkal. „Táto, jdu si zaběhat.“ Zhlédli jsme taky hodně filmů a díky rodinnému příteli Polákovi, autoru *Středoškolské matematiky*, mohl v raném věku vidět komplet komedií Laurela s Hardym. Smál se a smál. Krásně. Nelze zapomenout. A sport? Jako miminko s maminkou plaval a podnikali se vždy i pochody a výlety. Až pak... Jednou vedle nás pak seděly cestou z Prahy ve vlaku děti. Vystoupily někde ve Zdicích a syn se ke mně otočil.

„Milý, viď?“ Od té chvíle už není dítě. Nebo ne *úplně*. Ani vy jste nečetli *úplné* vylíčení mého života (dětství už jsem zachytil jinde), ale klíčové momenty tohle jsou.

Bohužel? Bohu díky? Nevím.

Pokud usoudíte, že napsaný text byl pro vás natolik zajímavý a čtivý, že byste byli ochotni ho finančně ohodnotit, pošlete autorovi na číslo konta

158038674/0300 20 Kč *slovy dvacet korun.*